

Titel: Kapitel 19.

Citation: "Kapitel 19.", i *1915/1916: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r27-shoot-chptrd1e5455/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: 1915/1916: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel 19.

Syn og Skøn.

§ 196.

Naar der i en borgerlig Sag fremsættes Begæring om Optagelse af Syn og Skøn, og Begæringen af Retten tages til Følge, saavel som naar i en Straffesag de i § 743 nævnte Betingelser foreligger, udmelder Retten ved et Udmeldelsesdekret en eller flere Syns- eller Skønsmænd. Dersom den, der skal tilkaldes, har en almindelig offentlig Bemyndigelse til Foretagelsen af vedkommende Syn eller Skøn, sker i Straffesager Tilkaldelsen ved Rettens til ham rettede Begæring.

Personer, som bor udenfor vedkommende Rets Embedsomraade, kan kun udmeldes af denne, naar det er oplyst, at de er villige til at efterkomme Udmeldelsen, eller naar det findes nødvendigt, enten fordi der indenfor Retskredsen ikke findes sagkyndige Personer, som kan benyttes, eller fordi den Ting, der er Genstand for Forretningen, er udenfor Retskredsen.

§ 197.

Kun Personer, der er uberygtede, kan udmeldes til Syns- eller Skønsmænd, hvorhos Personer, der vilde være udelukkede fra at handle som Dommere i Sagen ifølge § 60, Nr. 1 og 2, under ingen Omstændigheder maa tilkaldes som Syns- eller Skønsmænd, og de øvrige i § 60 nævnte Personer kun, for saa vidt det ikke er muligt at finde andre lige saa gode.

Til at foretage Syn og Skøn kan Kvinder udmeldes lige saavel som Mænd. Alt, hvad der i denne og andre Love er bestemt om Syns- eller Skønsmænd, finder tilsvarende Anvendelse paa Kvinder.

§ 198.

Enhver, der er pligtig at vidne, er ogsaa pligtig at modtage Udmeldelse som Syns- eller Skønsmand.

Statens Embedsmænd og Bestillingsmænd fritages for Udmeldelse, naar de ved Skrivelse fra de dem foresatte Myndigheder oplyser, at de ikke har den fornødne Tid, eller at Forretningens Foretagelse i øvrigt kommer i Strid med deres offentlige Pligter. Personer, for hvem Syns- eller Skønforretningens Udførelse vilde medføre stort Besvær eller Ulempe, bør, for saa vidt Omstændighederne tillader det, forskaanes for Udmeldelse. Det samme gælder om den, der har fyldt 65 Aar.

§ 199.

For saa vidt Personer er beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af visse Syn eller Skøn, bør andre kun udmeldes hertil, naar Henvendelse til hine vilde medføre en Forhaling, hvorved Ojemedet kunde forspildes, eller naar andre særegne Grunde gør det tilraadeligt.

Til Forretninger, ved hvilke der udkræves særegen Indsigt eller Færdighed bør i Regelen kun udmeldes Mænd, der ifølge offentlig Stilling eller Livserhverv eller dog ifølge offentlig aflagte Prøver maa anses for duelige hertil.

Skal i en Straffesag en Kvinde synes paa Legeme, bør i alle Tilfælde, hvor det til Ojemedets Opnaaelse er tilstrækkeligt, Kvinder dertil vælges, navnlig bør, hvor Spørgsmaal foreligger om Svangerskab eller Barnefødsel, kvindelige Læger eller Jorde-mødre benyttes, for saa vidt disse maa antages at have tilstrækkelig Indsigt til at afgive Erklæring om Spørgsmaalet.

§ 200.

Enhver af Parterne kan gøre Henstilling til Retten om Valget af Syns- eller Skønsmændene, men Retten er ikke bundet herved. Retten bør forinden Udmeldelsen meddele Parterne — i borgerlige Sager dog kun, hvis de er mødt —, hvilke Personer der agtes udmeldte, og give dem Adgang til at udtale sig om disse. Denne Regel kan i Straffesager tilsidesættes, naar Omstændighederne ikke tillader dens Iagttagelse.

Indsigelser, der ikke gøres gældende straks ved Udmeldelsen, kan i borgerlige Sager ikkun tages i Betragtning, naar Parten oplyser, at han uden Brøde fra sin Side har været ude af Stand til at fremsætte dem tidligere. Den Part, der agter at fremsætte saadanne Indsigelser, har inden en Uge efter Udmeldelsen at indkalde Modparten til et Møde for den Ret, der har foretaget Udmeldelsen, og i dette at fremsætte sine Indsigelser. Rettens Kendelse kan, naar den tager Indsigelserne til Følge, ikke paaklages; nægter den at tage Indsigelserne til Følge, kan der finde Kære Sted over dens Afgørelse.

§ 201.

I borgerlige Sager maa det i Udmeldelsesdekretet tydeligt angives, hvad der er Forretningens Genstand og Ojemed. Tillige nævnes den Tid, da Afhjemlingen skal foregaa — medmindre Fastsættelsen af Tiden herfor efter Omstændighederne findes at maatte bero til senere Berømmelse —, og det paalægges de udmeldte til den Tid at møde for at afgive og bekræfte deres Erklæring. Hvor særlige Grunde taler derfor, bør den til Synet eller Skønnet fornødne Besigtigelse foretages i et Retsmøde, der kan afholdes udenfor det sædvanlige Tingsted.

I Straffesager foretages den til et Syn eller Skøn fornødne Besigtigelse under et Retsmøde — der efter Omstændighederne bliver at foretage udenfor det sædvanlige Tingsted —, medmindre Synet eller Skønnet udkræver fortsat Iagttagelse eller Undersøgelse, eller Besigtigelse under et Retsmøde af anden Grund, saasom af Sømmelighedshensyn, findes uhensigtsmæssig eller ufornøden, i hvilket Tilfælde Retten kan overlade Mændene at foretage eller fortsætte deres Besigtigelse udenfor Retsmøde. I saadant Tilfælde bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller under Møde inden Retten at give dem saadan Meddelelse om Synets eller Skønnets Genstand og Ojemed, som i første Stykke nævnt, samt saadan anden Anvisning, som maatte udkræves. Skal Mændene afgive skriftlig Erklæring, bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller i en Tilførsel til Retsbogen, hvoraf Udskrift overgives dem, at forelægge dem bestemte Spørgsmaal til Bestarelse.

Vil Foretagelsen af et Syn eller Skøn medføre Tilintetgørelse eller Forandring af dets Genstand, bør saa vidt muligt en Del af denne holdes udenfor Undersøgelsen. Lader dette sig ikke gøre, bør Syns- eller Skønsmændenes Antal ikke være under to.

De gældende Regler om Obduktionforretninger bliver fremdeles staaende ved Magt.

§ 202.

Med Hensyn til Syns- eller Skønsmands Møde til Afhjemling eller gentagen Afhøring for Retten finder Reglerne i §§ 171 og 172 tilsvarende Anvendelse. Hvis disse Regler er til Hinder for, at Afhjemlingen finder Sted ved den udmeldende Ret, kan denne i Udmeldelsesdekretet bestemme, at Afhjemlingen skal ske ved Underretten paa det Sted, hvor Syns- eller Skønsmændene bor eller opholder sig, eller, hvis dette maatte medføre mindre Besvær for Mændene, for Underretten i den Retskreds, hvor Forretningen er foretaget.

Skal Syns- eller Skønsmænd møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, maa en Udskrift af denne forelægges Underretten, der forsyner den med en Paategning om, naar Afhjemlingen skal finde Sted.

Hvor det viser sig nødvendigt at udmelde Syns- eller Skønsmænd, der opholder sig i en anden Retskreds end den, hvor Genstanden for Forretningen befinder sig, og Omstændighederne ikke tillader, at Genstanden forsendes til Mændenes Opholdssted, er de pligtige at begive sig derhen, hvor den findes, selv om de i § 171 opstillede Grænser for deres Mødepligt derved overskrides.

§ 203.

Udmeldelsesdekretet bliver uden Ophold at forkynde for de udmeldte i Overensstemmelse med de for Vidner givne Regler. Skal Mændene møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, skal tillige den i foregaaende Paragraf ommeldte Berømmelse af Afhjemlingen forkyndes for dem, i borgerlige Sager desuden for Modparten.

I borgerlige Sager skal Syns- og Skønsmændene give Parterne Underretning om, naar og hvor Forretningen foregaar, ligesom de ogsaa har at meddele Parterne Genpart af den skriftlige Forretning (§ 204) eller dog at give dem Adgang til at gøre sig bekendt med den senest 3 Dage forinden Afhjemlingen.

Klage over Syns- og Skønsmænds Fremgangsmaade ved deres Forretning fremsættes for den Ret, for hvilken Afhjemlingen skal ske. Denne kan paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre Forretningen.

§ 204.

Syns- og Skønsmænd afgiver deres Forklaring ved en skriftlig, til Retten stilet, af Mændene underskrevet Erklæring. Dog kan Retten med Hensyn til Forklaring, som skal afgives under Domsforhandlingen i Næringsager (se § 834), frafalde Krav om skriftlig Afgivelse. Yderligere Forklaring kan afsøges dem inden Retten; findes Erklæringen mangelfuld, kan derhos Retten paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre den i en yderligere skriftlig Erklæring. Vedrører Manglerne Erklæringens Affattelse, bør Retten yde Mændene fornøden Bistand til deres Afhjælpning. Saadan Bistand kan ogsaa, naar Mændene ønsker det, og Omstændighederne i øvrigt taler derfor, ydes inden det Retsmøde, i hvilket Afhjemlingen finder Sted. Herom skal der da senest i dette Retsmøde meddeles Parterne Underretning.

Er Erklæring afgivet af et dertil beskikket Kollegium, bør Møde i Retten, hvor saadant skal finde Sted, som Regel ikke fordres af flere end et af dets Medlemmer eller, hvor der er Meningsforskel, af et Medlem for hver af de Meninger, hvori Kollegiet har delt sig; dette udpeger selv de Medlemmer, som skal give Møde. Hvor Erklæring afgives af to eller flere Syns- eller Skønsmænd, bør, hvis Mændene ikke er enige, hver enkelts Mening fremgaa af Erklæringen.

Afhørelse af Syns- og Skønsmænd sker efter Reglerne om Afhørelse af Vidner; dog kan Mændene som Regel overvære hverandres saavel som Vidners Afhørelse, og det kan af Retten tilstedes dem at raadføre sig med hverandre, forinden de svarer.

§ 205.

I borgerlige Sager har Syns- og Skønsmænd at bekræfte deres Syn eller Skøn med Ed eller, under de i § 187 angivne Betingelser, med den dér omhandlede højtidelige Forsikring, medmindre begge Parter giver Afkald derpaa. Er Syn eller Skøn afgivet i Henhold til en almindelig Beskikkelse hertil, bortfalder Bekræftelsen. Denne

gaar ud paa, at Mændene har udført deres Hverv og afgivet deres Erklæring eller Forklaring efter Samvittighed og bedste Overbevisning.

I Straffesager finder saadan Bekræftelse som i første Stykke nævnt Sted, naar Syns- eller Skønsmændenes Erklæring eller Forklaring afgives for en Undersøgelsesret, medmindre Mændene maa antages paa ny at skulle afhøres under Domsforhandlingen (Nævningesager), samt naar Afhøring finder Sted under Domsforhandlingen, jfr. dog § 186.

§ 206.

Naar en Syns- eller Skønsmand uden gyldigt Forfald udebliver fra Retsmødet eller uden lovlig Grund vægrer sig ved at udføre Hvervet eller undlader at foretage noget, som paahviler ham i Anledning af dette, eller vægrer sig ved at svare paa de Spørgsmaal, som stilles til ham i Retten, eller ved at bekræfte sin Erklæring eller Forklaring med Ed eller Forsikring, hvor saadant er foreskrevet, finder Reglerne i §§ 177 og 189 Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Dog kan Retten, naar dette er muligt og efter Omstændighederne kan bidrage til Sagens Fremme, udnævne andre Syns- eller Skøns mænd enten straks, eller naar de anordnede Tvangsmidler forgæves er anvendte. I borgerlige Sager kan dette dog kun ske efter Begæring af vedkommende Part, der i saa Fald ikke kan forlange yderligere Tvangs Anvendelse mod den eller de geustridige Syns- eller Skøns mænd.

§ 207.

Har Syns- eller Skøns mænd Forfald, eller har det været dem umuligt at gøre Forretningen færdig, kommer de i § 177, sidste Stykke, givne Regler til Anvendelse med de Lempelser, som følger af Forholdets Natur.

§ 208.

Med Hensyn til Indsigelser fra Syns- eller Skøns mændenes Side saavel som Kære over de Kendelser, hvorved noget paalægges dem, forholdes efter de om Vidner givne Regler.

§ 209.

De om Vidner givne Regler skal med de Lempelser, der følger af Forholdets Natur, anvendes paa Syns- og Skøns mænd, for saa vidt ovenstaaende Forskrifter ikke er til Hinder derfor.

§ 210.

At Syn eller Skøn har fundet Sted, udelukker ikke fornyet Syn eller Skøn over samme Genstand ved de samme eller, naar Retten finder det hensigtsmæssigt, andre Mænd.

§ 211.

Udmeldte Syns- og Skøns mænd erholder, for saa vidt Udførelsen af det dem paalagte Hverv eller deres Møder for Retten i Anledning deraf gør det nødvendigt for dem at rejse mere end 3 Kilometer fra deres Hjem, dels Godtgørelse for Udgifterne derved, beregnet efter 2den Klasses Takst for Rejse paa Jernbane, efter 1ste Klasses Takst for Rejse paa Dampskib, og i øvrigt med 30 Øre for hver løbende Kilometer, dels i Tæropenge 2 Kroner, naar Fraværelsen fra Hjemmet ikke varer 4 Timer, og ellers 6 Kroner med Tillæg af 3 Kroner for hver 6 Timer, de ud over 12 Timer er fraværende fra Hjemmet.

Disse Ydelser eller, hvis de ikke kan anslaaes bestemt, passende Forskud paa dem skal i borgerlige Sager tilbydes forud. I Straffesager kan Mændene ved Udmeldelsens Forkyndelse for dem forlange fornødent Forskud paa Godtgørelsen for Rejseudgifter saavel som paa de dem forinden deres Møde for Retten tilkommende Tarepenge. I øvrigt bliver de dem tilkommende Beløb at udbetale ved Rettens Foranstaltning.

Der tilkommer derhos Syns- og Skønsmænd Godtgørelse for andre Udlæg og sportelmæssig Betaling for deres Forretning. Har denne udkrævet særlig Møje eller Tidsanvendelse eller særlige Fagkunderskaber, kan Retten forhøje Betalingen efter sit Skøn.

Udenfor de nævnte Betalinger maa Syns- eller Skønsmænd under den i Straffelovens § 117 bestemte Straf intet modtage af Parterne for deres Forretning.

§ 212.

Til Understøttelse under Efterforskningen i en Straffesag kan Politimesteren, naar Omstændighederne ikke tillader Opsættelse, lade foretage Syns- eller Skønsforretninger ved Mænd, som han selv tilkalder, samt afkræve disse ubeediget Erklæring angaaende Forretningens Resultat. Er de paagældende ikke beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af saadant Syn eller Skøn, er de dog kun pligtige at efterkomme Kaldelsen, naar Forretningen skal foretages og Erklæringen afgives i den Underretskreds, i hvilken de bor. Udebliver eller vægrer nogen saaledes tilkaldt Syns- eller Skønsmand sig ved at efterkomme Kaldelsen, kan Politimesteren paalægge ham en Bøde til Politikassen af indtil 20 Kr., at udrede inden en Uge, og, naar Sagen er af sær Vigtighed, endog om fornødent lade ham afhente med Magt. Politimesteren har dog snarest muligt at henvende sig til Retten om Varetagelse af det videre fornødne i Anledning af Forretningen, og det staar da de paagældende frit for, i Overensstemmelse med § 814, for Retten at forebringe deres mulige Klager over formentlige Overgreb fra Politimesterens Side.

Reglerne i den foregaaende Paragraf finder tilsvarende Anvendelse ved Tilkaldelse af Syns- og Skønsmænd ved Politimesteren.

§ 213.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Søforklaringer. Under de i § 187 angivne Betingelser træder den dér omhandlede Forsikring i Eds Sted. Det har ligeledes sit Forblivende ved de Regler, som for Tiden gælder om Sø- og Handelsrettens, henholdsvis Soretternes Medvirkning ved Besigtigelser, Skøn og Taksationer i Tilfælde, hvor der ikke er rejst Retssag, jfr. dog § 18.

Kapitel 20.

Rettens Raadslagninger og Afgørelser.

§ 214.

Domme, Kendelser og andre Beslutninger af en Ret, der ikke beklædes af en enkelt Dommer, og som ikke hører til de Beslutninger, Rettens Formand kan træffe, vedtages ved Afstemning efter forudgaaende Raadslagning. For Afstemningsordenen fastsætter Retten selv de fornødne Regler. Retten kan bestemme saadanne Forandringer i disse, som den til enhver Tid maatte anse for hensigtsmæssige. Formanden